

Vega
verneområde styre

Møteinnkalling

Utvalg: Vega verneområde styre
Møtested: , E-post
Dato: 30.05.2023
Tidspunkt: 09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksbehandling på e-post for søknad med kort frist

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 14/23	Søknad - droneflyving og dokumentering av Skjærvær havneanlegg - Lånan, Flovær og Skjærvær fuglefredningsområde - Kystverket		2023/3490

Arkivsaksnr: 2023/3490-0

Saksbehandler: Isa Skjelbostad

Dato: 25.05.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Vega verneområdestyre	14/23	30.05.2023

Søknad - droneflyving og dokumentering av Skjærvær havneanlegg - Lånan, Flovær og Skjærvær fuglefredningsområde - Kystverket

Vedlegg:

- 1 Søknad - droneflyging og dokumentering av Skjærvær havneanlegg - Lånan - Flovær - Skjærvær fuglefredningsområde - dispensasjon fra verneforskriften - Kystverket

Viser til søknad 11.05.2023 fra Kystverket v/Siv Senneset om dispensasjon fra verneforskriften for Lånan, flovær og Skjærvær fuglefredningsområde for å fly med drone i sammenheng med dokumentasjon av fiskerihavn den 14. juni.

Forvalters tilrådning

Kystverket v/Siv Senneset gis avslag på søknad om flyving med drone i Skjærvær innenfor Lånan, Flovær og Skjærvær fuglefredningsområde den 14. juni. Avslaget gis med hjemmel i §3 punkt 4 i verneforskriften for området, samt §§ 9-10 i naturmangfoldloven.

Søknaden

Viser til brev av 11.05.2023 fra Kystverket v/Siv Senneset vedrørende tillatelse til droneflyving i Skjærvær innenfor Lånan, Flovær og Skjærvær fuglefredningsområde.

Droneflyvingen er omsøkt i sammenheng med dokumentasjon av fiskerihavn. Det omsøkte tiltaket er planlagt den 14. juni, og er en del av et samarbeid mellom Kystverket og Kystverkmuseene om digital dokumentasjon av fyr og fiskerihavner. Tiltaket er en del av et større tokt, hvor det skal dokumenteres fyr og havner fra Festein til Finnmark, og tidspunktet er ikke mulig å endre på.

Det skal i løpet av besøket på Skjærvær dokumenteres ved bruk av digital skanner og fotografering, i tillegg til omsøkt tiltak. Materiale fra droneflyvinga og de andre bildene og målingene skal brukes i forvaltning og formidling av fiskerihavner.

Det informeres om at droneflyvingen vil skje i maksimum 120 meters høyde, og vil avgrense til området rundt fiskerihavna.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Lånan, Flovær og Skjærvær fuglefredningsområde ble fredet ved kongelig resolusjon 6. desember 2002. Formålet med fredningen var å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl. I fuglefredningsområdet er «Fugler, herunder reir og egg, fredet mot enhver form for skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelser», og motorferdsel til lands er forbudt. I tillegg er start og landing med luftfartøy og lavtflyging under 300 m forbudt. Det er også presisert i forskriftene at «bruk av (...) modellfly (...) er forbudt» (§3 i forskriften til fuglefredningsområdet).

Det søsøkte tiltaket dekkes ikke av de generelle unntakene under § 4 av verneforskriften for området.

I naturmangfoldlovens §48 er det gitt en ny dispensasjonsbestemmelse som også er gitt virkning for verneforskrifter etter naturvernloven, jf. Naturmangfoldloven §77. Det vil si at den generelle dispensasjonsregelen (§7) i verneforskriften er erstattet med §48 i naturmangfoldloven. I henhold til §48 kan forvaltningsmyndigheten «gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom det av sikkerhetshensyn eller hensynet

Vurdering av saken

Lånan, Flovær og Skjærvær fuglefredningsområde ligger i et større naturreservat som strekker seg fra Lånan sørover til Skjærvær, hvor øyene Lånan (Norddreggen, Heimlandet, Hundskjæret og Vesterøya), Flovær og Skjærvær er vernet som fuglefredningsområde. Det var fastboende her frem til 1980, som i hovedsak livnærte seg på fiske. Det er i dag ingen fastboende i verneområdene, men bygningsmassen vedlikeholdes og områdets funksjon som dunvær og landskapsvernområde opprettholdes av grunneiere som bor der i store deler av sommersesongen.

Hekkeperioden strekker seg fra 15. april til 31. august. Ærfugl hekker vanligvis i perioden mai/juni. Blant andre fuglearter å ta hensyn til på Skjærvær er det blant annet Teist, med hekkeperiode fra starten til slutten av juni. Teist hekker i stor grad i moloene rundt Skjærvær havn.

Forskning har vist at forskjellige fuglearter har forskjellig reaksjon på droneflyving. Noen arter reagerer mye kraftigere enn andre. Det som ofte ble observert i tilfeller hvor fugl ble skremt av reiret, var at rovfugl benytter muligheten til å stjele egg av reiene. Responsen var større for sjøfugl i området hvor det var mye ørn (Brisson-Curadeau, É. M.fl 2017). Vegaøyene har en stor bestand med Havørn.

En annen artikkel hvor responsen til drone ble testet for 22 fuglearter, konkluderte også med at variasjonen var stor mellom artene i respons. De observerte høyest responsrate når dronen fløy over fuglene, under take-off og flyving med en radius på 100 meter og under i avstand til fuglene. De anbefaler derfor å unngå å fly direkte over fugler uansett avstand, og take-off og flyving burde skje over 100 meter fra fuglene (Weston, M. A. m.fl. 2020). Dette vil kreve meget stor kunnskap fra droneflyver om posisjon til all fugl

på hele Skjærvær, og det ses på som nær umulig å ta av noe sted på øya uten at det er hekkende fugl innen 100 meter. Dessuten ligger kai-anlegget slik til at det ikke vil være mulig å fly over for å dokumentere dette uten å fly over hekkende og annen fugl.

De siste årene har det vært problemer i flere av dunværene i Vega verdensarvområde, inkludert i Lånan og Flovær, med oter som dreper ærfugl på reir. Det er også mye kråke og måsefugl som stjeler egg fra reirene når hunnen blir skremt vekk. Nyklekkede unger er også sårbare for predatorer, spesielt når foreldrene blir skremt vekk. Etter innskrivningen på verdensarvlisten og ærfugldriften ble tatt opp igjen, gikk antall ærfugl i verdensarvområdet først opp, men de siste årene har tallene begynt å falle. Dette gjelder også for Skjærvær (se tall hentet fra Stiftelsen Vegaøyan verdensarv i tabell under). Ærfugl er en fugl som de siste årene har gått fra Nær truet på rødlista i 2015 til Sårbar siden 2021. Teist er klassifisert som Nær truet på rødlista (hentet fra artsdatabanken.no). Fugleforskere har sett en kraftig nedgang i bestander til flere sjøfuglarter de siste årene, også på verdensbasis. Årsakene spekuleres i, men tilgang på mat ser ut til å være deler av grunnen. Dette fører også til at sjansen for suksessfull hekking er mindre, ettersom hekking krever mye energi av hunnene, og de må spise seg opp i vekt før de legger seg på reir (Fauchald, P. m.fl 2015).

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bremstein				20	20	36	56	55	65	49	36	60	36	54	41	44	42
Flovær	151	147	153	155	152	120	136	140	170	143	124	140	127	127	120	104	92
Halmøy	50	77	79	66	38	38	40	40	40	40	20	20	20	20	20	20	10
Hysvær	64	89	90	98	92	122	110	104	103	105	134	158	130	153	164	182	180
Kilvær		3	12	19	23	23	20	25	41	48	55	61	60	54	61	62	44
Lånan	538	502	597	636	665	663	773	764	963	719	729	761	792	699	743	563	572
Muddvær	151	181	221	215	193	173	203	188	218	166	153	167	70	89	95	79	75
Skjærvær	13	22	19	23	33	39	52	47	47	33	30	48	40	40	40	30	30
Totalt	967	1021	1171	1232	1216	1214	1390	1363	1647	1303	1281	1415	1275	1236	1284	1084	1045

Tabell 1 Antall Ærfugl på reir i dunværene i Verdensarvområdet 2006 - 2022. Røde tall viser nedgang etter oterangrep. Kilde: Rita Johansen, Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv

Nedgangen i Ærfugl-populasjonen i verdensarvområdet vises først og fremst på vill-e, dvs. de ærfuglene som ikke legger seg til reir i e-hus, men som legger seg ute på bakken. Disse vil muligens være mer disponert til å bli forstyrret av drone enn de som ligger i e-hus, men dette er ikke forsket på.

Forstyrrelser under hekking som fører til at fuglen flykter fra reiret vil tære på det energilageret som fuglen bygger opp før den legger seg på reir. Gjentatte forstyrrelser kan føre til at fuglen må avbryte hekkingen, når energilageret blir for lite (Fauchald, P. m.fl 2015).

Kaia som skal dokumenteres med drone ligger i nærheten av husene på Skjærvær, i dag brukt som fritidsboliger og fungerer som hjem for ærfuglrøktere under denne tiden. Ærfuglene legger seg gjerne i nærheten av der det er mennesker, og vil derfor hekke i e-hus og på bakken i området rundt husene.

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologisk tilstand, samt effekten av påvirkninger (naturmangfoldloven §8). Det er forsket noe på hvilken reaksjon forskjellige sjøfugl-arter har på droneflyving. Vi vet ikke

hvordan Ærfugl og Teist reagerer, samt andre arter i fuglefredningsområdet. Resultatet fra forskningen som finnes viser at forskjellige arter har forskjellig respons, men at det er større respons i områder med ørn. Det er vanskelig for forvaltningen å vite hvordan artene som hekker på Skjærvær vil reagere. Muligheten for at flere av artene som hekker der blir skremt av flyvingen, uten forskning som viser noe annet, gjør at vi må forholde oss til føre-var prinsippet i naturmangfoldloven § 9.

Nedgangen i Ærfuglpopulasjonen både i verdensarvområdet og ellers i Norge gjør bestanden mer sårbar for andre forstyrrelser, spesielt i hekketiden. Droneflyving i denne perioden kan derfor ha for stor belastning (naturmangfoldloven §10).

På bakgrunn av vurderingene etter §§ 9 og 10 i naturmangfoldloven gjøres det ingen videre vurderinger etter §§ 11 og 12.

Konklusjon

Vega verneområdestyre ønsker ikke forstyrrelse i fuglefredningsområdet Skjærvær i det som anses som den mest sårbare delen av hekketid for Ærfuglen. Oterangrep i andre dunvær de siste årene, samt en generell nedgang i populasjonen for Ærfugl i Verdensarvområdet og ellers i landet, gjør Ærfuglbestanden i området mer sårbar for ekstra forstyrrelser. Andre hekkende fugl i området, manglende kunnskap på hvordan de enkelte artene reagerer på droneflyving, samt forskning som viser arter i områder med mye ørn har kraftigere reaksjon på droneflyving, gjør at det ikke er hjemmel for å gi dispensasjon etter § 48 i naturmangfoldloven. Det gis derfor avslag på søknad om droneflyving på Skjærvær, del av Lånan, Flovær og Skjærvær fuglefredningsområde, med hjemmel i §3 punkt. 4 i verneforskriften for området. Beslutningen er også hjemlet i §§9 og 10 i naturmangfoldloven.

Kilder:

Brisson-Curadeau, É., Bird, D., Burke, C., Fifield, D. A., Pace, P., Sherley, R. B., & Elliott, K. H. (2017). Seabird species vary in behavioural response to drone census. *Scientific reports*, 7(1), 1-9.

Weston, M. A., O'Brien, C., Kostoglou, K. N., & Symonds, M. R. (2020). Escape responses of terrestrial and aquatic birds to drones: Towards a code of practice to minimize disturbance. *Journal of Applied Ecology*, 57(4), 777-785.

Tabell 1: Antall Ærfugl på reir i dunværene i Verdensarvområdet 2006 - 2022. Røde tall viser nedgang etter oterangrep. Kilde: Rita Johansen, Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv
Fauchald, P., Barrett, R., Bustnes, J. O., Erikstad, K. E., Nøttestad, L., Skern-Mauritzen, M., & Vikebø, F. B. (2015). Sjøfugl og marine økosystemer. Status for sjøfugl og sjøfuglenes næringsgrunnlag i Norge og på Svalbard. *NINA rapport*.

Dato:11.05.2023

Statsforvaltaren i Nordland

Vedr. løyve til droneflyging og dokumentering av Skjærvær havneanlegg

Viser til hyggeleg samtale med Isa Skjelbostad på telefon i går.

Kystverket ønsker løyve frå forskriftene Forskrift om Kystverneplan Nordland, vedlegg 4, Lånan, Flovær og Skjærvær fuglefredningsområder, Vega kommune, Nordland (FOR-2002-12-06-1401) for gjennomføring av droneflyging i samband med dokumentasjon av fiskerihavn.

Kystverket og etatsmuseet Kystverkmusea samarbeider om digital dokumentasjon av fyr og fiskerihavner. Dette vert gjennomført ved eit tokt med fartøyet «Gamle Oksøy». Toktet vil starte ved Feistein fyr og ende opp i Gamvik i Finnmark. Toktet vert gjennomført i samarbeid mellom Kystverkmusea og frivillige som bemannar fartøyet. Det er ikkje mogleg å flytte på tidene toktet skal gjennomførast på.

I løpet av toktet skal ein dokumentere fyrstasjonar og fiskerihavner ved bruk av digital skanner, fotografering og droneflyging. Materiale frå droneflyginga og dei digitale innmålingane skal blant anna nyttast i forvaltning og formidling av fiskerihavner. Arbeidet vil ikkje medføre fysiske inngrep av noko slag. Eit viktig fiskerihavnanlegg som skal dokumenterast, Skjærvær havn, ligg innanfor Kystverneplan Nordland.

Etter toktplanen skal dokumentasjonen gjennomførast onsdag 14. juni. Droneflyginga vil skje i maksimum 120 meter høgde og vil avgrense seg til området rundt fiskerihamna. Syner til at Forskrift for Kystverneplan Nordland, §4 punkt 7 gjev generelt unntak for drift og vedlikehald av Kystverket sitt anlegg.

Vi vil ta omsyn til hekkande fuglar og avgrense droneflyging til området kring fiskerihamna. Formålet med dokumentasjon er formidling av anlegget med dokumentasjon som vert tilgjengeleg for forvaltninga.

Vi ber om å få gjennomført droneflyging dokumentasjon av Skjærvær hamn onsdag 14. juni.

Med venleg helsing
Siv Senneset
Kystverket

Espen Frøysland
Kystverkmusea

NB!

[Forskrift om Kystverneplan Nordland, vedlegg 4, Lånan, Flovær og Skjærvær fuglefredningsområder, Vega kommune, Nordland - Lovdata](#)